

УДК 339.727.22

DOI <https://doi.org/10.32782/2224-6282/149-5>

Машенко С. О., Штефан А. В.

ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва і архітектури»

Maschenko S., Shtefan A.

Prydniprovsk State Academy of Civil Engineering and Architecture

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАЛУЧЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ДО МЕТАЛУРГІЙНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Залучення прямих іноземних інвестицій позитивно впливає на економічну ситуацію країни та її міжнародний статус, тому необхідним для держави вважається досягнення інвестиційної привабливості як на рівні країни так і на рівні її регіонів. У роботі розглянуто фактори інвестиційної привабливості. Зазначено, що на інвестиційну привабливість впливають економічні та політичні чинники, умови ведення бізнесу, а також фактори регіонального масштабу. Досліджено динаміку міжнародної інвестиційної позиції України за 2015-2018 роки. Проаналізовано динаміку надходження та відтоку ПІІ. Зокрема, розглянуто динаміку та можливі причини капіталовкладень країн-інвесторів за період 2012-2018 років та знайдено ключових партнерів для залучення прямих іноземних інвестицій. Необхідно зауважити, що основними інвесторами в економіку України є країни ЄС. Важливим завданням дослідження було виявлення причин інвестування у економіку України. Проаналізовано територіальне розміщення інвестиційного капіталу задля виявлення найпривабливіших галузей та територій для інвестування. У статті здійснено аналіз поточного стану металургійної галузі України та зроблено оцінку її ролі у розвитку вітчизняної економіки. Це допомогло виявити, що металургійне виробництво є однією з найбільш конкурентоспроможних сфер вітчизняної економіки. Також, було розглянуто діяльність металургійної галузі, що надало можливість виявити її проблемні місця, і водночас визначити рівень її прибутковості та вирішити питання щодо можливості іноземного капіталовкладення до неї. Провівши аналіз обсягу прямих іноземних інвестицій, знайдено основні країни-інвестори та причини інвестування до металургійної галузі. Виявлено основні перешкоди на шляху підвищення рівня інвестиційної привабливості металургійних підприємств, зокрема, такі як: технологічна відсталість, висока енерго- та ресурсоемісність, низькі екологічні характеристики продукції, нерозвиненість внутрішньогалузевої та міжгалузевої кооперації. В результаті чого, було запропоновано шляхи вирішення проблем, що впливають на залучення прямих іноземних інвестицій до металургійної галузі України.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції; іноземні капіталовкладення; закордонні інвестори; процес інвестування; фінансові вкладення; розміщення іноземного капіталу; інвестиційний клімат; залучення закордонних інвесторів; залучення іноземного капіталу; інвестиційна активність.

PROBLEMS AND PROSPECTS OF ATTRACTING FOREIGN DIRECT INVESTMENTS TO THE METALLURGICAL INDUSTRY OF UKRAINE

Attracting foreign direct investment has a positive effect on the economic situation of the country and its international status, so it is necessary for the state to achieve investment attractiveness both at the country level and at the level of its regions. The factors of investment attractiveness are considered in the paper. It is noted that economic and political factors, business conditions, as well as regional factors are affecting investment attractiveness. The dynamics of Ukraine's international investment position for 2015-2018 has been investigated. The dynamics of FDI inflow and outflow are analyzed. In particular, the dynamics and possible causes of investing countries for the period 2012-2018 were examined and key partners were found for attracting foreign direct investment. It should be noted that the main investors in the economy of Ukraine are EU countries. An important task of the study was to identify the reasons for investing in the Ukrainian economy. The territorial location of investment capital is analyzed to identify the most attractive industries and territories for investment. The article analyzes the current state of the metallurgical industry of Ukraine and assesses its role in the development of the domestic economy. This helped to reveal that metallurgical production is one of the most competitive areas of the domestic economy. Also, the activity of metallurgical industry was considered, which made it possible to identify its problematic places and at the same time to determine the level of its profitability and to decide on the possibility of foreign investment to it. By analyzing the volume of foreign direct investment, the main investor countries and the reasons for investing in the metallurgical industry were identified. The main obstacles to increasing the level of investment attractiveness of metallurgical enterprises have been identified, in particular, such as: technological backwardness, high energy and resource intensity, low environmental characteristics of products, underdevelopment of intra-industry and inter-branch cooperation. As a result, ways of solving the problems affecting the attraction of foreign direct investment in the metallurgical sector of Ukraine were proposed.

Keywords: foreign direct investment; foreign investment; foreign investors; investment process; financial investments; placement of foreign capital; investment climate; attracting foreign investors; attracting foreign capital; investment activity.

JEL Classification: F00, L61, O52

Актуальність. На сьогоднішній день ПІІ стають основним джерелом економічного росту більшості країн, Україна не є виключенням. Вони виступають важливим елементом у стимулюванні конкурентоспроможності, підвищенні рівня життя у країні, стимулюванні розвитку матеріально-технічного забезпечення та покращенні інтеграційної перспективи тощо.

Традиційні джерела фінансування сильно поступаються новому засобу капіталовкладення – іноземному інвестуванню. Цей метод надає ряд переваг для країни реципієнта, але водночас, використання ПІІ має певну кількість негативних наслідків, серед них експлуатація та виснаження сировинних ресурсів та забруднення оточуючого довкілля, підвищення залежності країни

від іноземного капіталу, втрачання конкурентних позицій вітчизняними товаровиробниками та вивезення капіталу за території країни.

Залучення закордонних інвесторів є важливою метою для розбудови економічного становища країни та її внутрішньоекономічної діяльності, у той самий час, підтримка балансу самого процесу інвестування, без шкоди для держави та її населення, є не менш важливим питанням для вирішення.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує багато досліджень іноземних науковців присвячених іноземному інвестуванню, найвідомішими з них є роботи Дж. Даннінга, Г. Райтера, Н. Пайна, Й. Пензеля та С. Томсона. Питанням залучення іноземного капіталу в Україну, зокрема, проблемних аспектів цього процесу знайдено відображення у дослідженнях багатьох вітчизняних вчених: М. Алексінського, А. Барановського, Я. Бережного, І. Бланка, А. Гриньова, Б. Данілішина, В. Мозгового, С. Мочерного, І. Ніколайко, О. Онопрієнко, В. Петрушевської, А. Федорука та ін. однак, недостатньо дослідженим є питання залучення прямих іноземних інвестицій до металургійної галузі України.

Мета роботи. З огляду на актуальність досліджуваного питання та всіх особливостей обраної теми, метою роботи є аналіз проблем та виявлення перспективи залучення прямих іноземних інвестицій до металургійної галузі України.

Виклад основних результатів дослідження. Основним мотивом впровадження урядом сприятливої інвестиційної політики є загальне підвищення добробуту країни та відповідно, її іміджу на світовій арені. Завдяки залученню ПІІ створюються нові виробничі потужності, імпортуються новітні технології та збільшується кількість робочих місць.

Основні фактори, які визначають інвестиційну привабливість регіонів та країни загалом зображені на рис. 1.

Для того щоб визначити інвестиційну привабливість України можна використати дані чистої міжнародної інвестиційної позиції (Net international investment position). Міжнародна інвестиційна позиція – це макроекономічна дефініція, зміст якої полягає у загальному

обсязі і структурі фінансових активів і зобов'язань країни перед нерезидентами. Чиста міжнародна інвестиційна позиція представляє собою різницю між активами і зобов'язаннями країни (таблиця 1) [3].

За умови якщо чиста міжнародна інвестиційна позиція країни позитивна, то країна є чистим кредитором відносно всього світу, а якщо вона негативна – то чистим боржником. Згідно з результатами наведених нижче досліджень, можна побачити, що Україна більше залучає інвестицій, ніж сама інвестує в інші економіки.

Таблиця 1
Динаміка міжнародної інвестиційної позиції України, млн. дол.

	Позиція за 2015 р.	Позиція за 2016 р.	Позиція за 2017 р.	Позиція за 2018 р.
Активи	31 574	31 462	31 904	32 896
Пасиви	181 938	178 838	177 687	180 061
Чиста міжнародна інвестиційна позиція	-150 364	-147 376	-145 783	-147 165

Джерело: складено автором на основі [3]

Динаміка надходження та відтоку ПІІ зображена на рис. 2 (а, б). Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій у вигляді акціонерного капіталу на кінець 2018 року склав 176 969 млн дол., що суттєво відрізняється від обсягу прямих іноземних інвестицій у 2015 році. Такі показники зумовлені загостренням економічної та політичної ситуації в країні, недосконалістю податкової системи, прогалинами в інвестиційному законодавстві та нерозвиненістю інвестиційного ринку.

Для подальшого дослідження слід приділити увагу основним країнам – інвесторам, які впроваджують інвестиції до української економіки. Слід зазначити, що інвестиції надійшли зі 116 країн світу. До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає 89,1% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 10 млрд дол., Нідерланди – 6,1 млрд дол., Російська Федерація – 3,03 млрд дол., Велика Британія – 1,7 млрд дол., Вір-

Рис. 1. Основні фактори визначення інвестиційної привабливості

Джерело: складено автором на основі [4]

Таблиця 2

Прямі іноземні інвестиції (акціонерний капітал) із країн світу в економіці України

Країна	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Кіпр	8 603,1	9 620,5	12700,8	15907,7	17725,6	12769,4	10239,5
Нідерланди	7 461,3	11389,8	9 323,8	8 727,6	9 007,5	6 986,7	6 184,7
Російська Федерація	1 900,2	2 692,7	2 876,1	3 040,5	3 525,9	2 338,9	3 036,9
Велика Британія	2 234,1	2 229,9	2 536,4	2 496,9	2 768,2	2 153,4	1 790,3
Віргінські острови (Брит.)	1 283,6	1 384,9	1 580,2	1 888,2	2 275,9	1 988,3	1 715,0
Німеччина	6 009,6	5 001,2	5 329,8	4 496,3	2 908,4	2 105,2	1 598,2
Австрія	1 674,7	1 798,9	2 317,5	2 476,9	2 314,0	1 648,7	1 559,8
Швейцарія	785,7	852,7	939,3	1 097,6	1 351,0	1 391,5	1 390,8
Франція	1 381,1	2 105,4	1 993,1	1 510,3	1 520,5	1 394,6	1 305,4
Польща	847	913	834,3	897,2	819,8	808,6	758,3
Угорщина	708,6	697,6	678,5	684,3	685,9	593,2	614,9
Беліз	112,9	132,4	151,7	809,2	1 026,6	652,5	535,1
Люксембург	263,0	435,4	488,9	559,5	555,8	398,8	363,9
Італія	354,2	352,7	349,2	401,7	584,6	371,5	343,6
Швеція	674,2	1 108,9	1 141,9	1 084,4	439,3	360,2	328,9
Туреччина	134,0	148,6	164,0	186,9	212,1	198,4	191,0
Японія	117,1	130,7	150,0	160,5	188,9	143,6	133,1
Греція	262,9	259,8	396,7	394,9	268,3	156,8	131,2

Джерело: складено автором на основі [6]

гінські о-ви – 1,7 млрд дол., Німеччина – 1,5 млрд дол., Австрія – 1,5 млрд дол., Швейцарія – 1,3 млрд дол. та Франція – 1,3 млрд дол. [6] (таблиця 2).

Найбільші обсяги інвестиційного капіталу (87,08% від загального обсягу ПІІ) надходять в Україну з Європейського Союзу (ЄС). Динаміку інвестиційних потоків в Україну з країн ЄС можна побачити на рис. 3.

Існують припущення, що метою інвестування для багатьох іноземних інвесторів поки що, є використання українського ринку для отримання швидкого прибутку. Основними галузевими пріоритетами вкладення інвестицій вище вказаних країн є фінансова та страхова діяльність, операції з нерухомим майном, оптова та роздрібна торгівля, інформація та телекомунікації, харчова та хімічна промисловість, металургійне виробництво, виробництво гумових та пластмасових виробів, машинобудування та ін. [5].

Наведені статистичні дані дають підстави для висновку, що саме країни ЄС здійснюють найбільший вплив на стан і динаміку інвестиційних процесів в Україні. Європейський Союз є інтеграційним ядром, навколо якого формуються ключові економічні й політичні процеси всієї Європи. Відтак подальше поглиблення євроінтеграції України матиме низку позитивних наслідків для національної економіки.

Отже, відтік капіталів країн-інвесторів які входять до семи найрозвиненіших країн світу (Німеччини, Великої Британії та Франції), з легкістю компенсується капіталом острівних країн (Кіпром).

Переглянути територіальне розміщення іноземного капіталу, можна на рис. 4.

З регіональної точки зору, у 2018 р. до Дніпропетровської, Харківської, Донецької, Київської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей та до м. Київ надійшло найбільша кількість іноземних інвестицій, частка яких становить 55,7% від усіх залучених ПІІ. Київ залучив найбільшу частку ПІІ, адже саме в столиці зосереджена ділова активність. Таке спрямування іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє досягнення єдиного рівня соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їх розвитку та потенціалу.

Якщо розглянути пріоритетні галузі для інвестування, то іноземний капітал сьогодні особливо необхідний у тих сферах економіки України, активізація яких допоможе вивести її з кризового стану та зняти соціальну напруженість в суспільстві. Насамперед, це виробництво продуктів харчування, товарів широкого

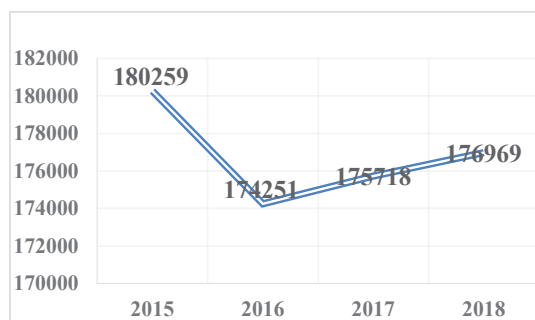

Рис. 2(а). Динаміка надходження ПІІ

Джерело: складено автором на основі [8]

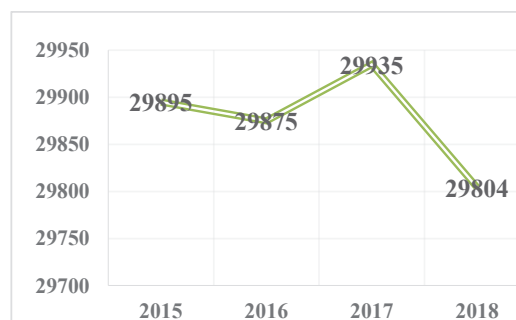

Рис. 2(б). Динаміка відтоку ПІІ

Джерело: складено автором на основі [8]

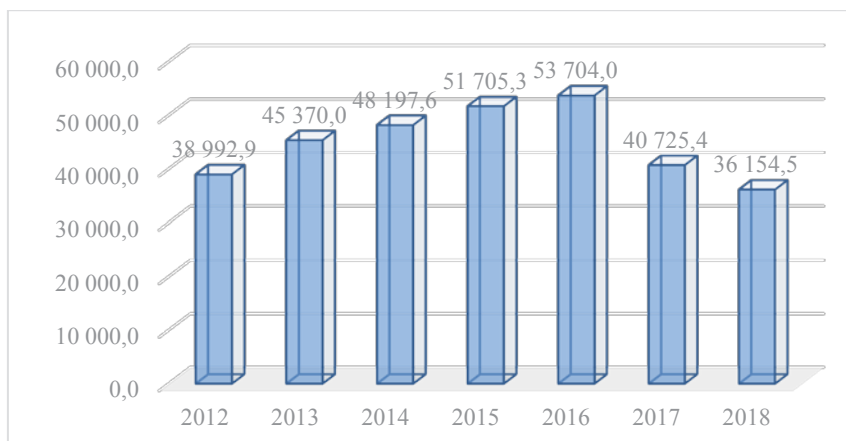

Рис. 3. ПІВ в економіці України з країн ЄС

Джерело: складено автором на основі [6]

попиту та послуг, ліків; металургійна галузь; агропромислове господарство; паливно – енергетичні галузі; розвиток інфраструктури; розвиток готельного господарства і туризму; стимулювання залучення іноземних інвестицій у наукову, науково – технічну та інноваційну сфери [2], задля розвитку інноваційного виробництва, а не застарілої, екстенсивної промисловості.

Пропонуємо приділити увагу металургійно-обробній галузі та з’ясувати наскільки прибутковою може бути інвестиційна діяльність у цій галузі. На рис. 5 показано обсяг капітальних інвестицій у металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів та їх обробку в Україні у 2011–2018 роках.

Однією з основних проблем вітчизняної металургійної галузі є наразі невідповідність якості продукції вимогам ринку. Переважна більшість українських металургійних підприємств вимагає переоснащення, що вказує на необхідність вкладення у їх розвиток значних капітальних інвестицій. Попри те, що протягом останніх років відбулося їх зростання, частка капітальних інвестицій у галузь жодного разу за останні 7 років не перевищувала 15%, тоді як у структурі експорту підприємство мало значно вищу

частку. Це вказує на те, рівень переоснащення галузі є нижчими за середній в Україні, що в значній мірі стримує її розвиток.

Нині основним інвестором у металургійну галузь України є Німеччина – на 31.12.2018 р. інвестиції з цієї країни склали 34,4% усіх коштів, вкладених у цю сферу. Німецький капітал представлений на українському ринку такими компаніями як ТОВ «Німецьке індустріальне представництво», представництво компанії «Hydac International», а також SKF. 33% інвестицій в металургійний комплекс України надійшло з Кіпру, 12% – з Нідерландів. Досить важливими є також інвестиції з Польщі, Естонії, Російської Федерації та

Швейцарії (рис. 6).

З огляду на виключне значення металургії для економічного розвитку країни, її модернізація, можлива лише за умови залучення прямих іноземних інвестицій, набуває для країни виключного значення. Втім за умови збереження існуючих проблем підвищити рівень зацікавленості зарубіжних інвесторів у вкладенні ресурсів у цю галузь буде вкрай важко. Технологічна відсталість, висока енерго– та ресурсоемність, низькі екологічні характеристики продукції, нерозвиненість внутрішньогалузевої та міжгалузевої кооперації нині формують значні перешкоди на шляху залучення інвестиційного капіталу у розвиток металургійних підприємств.

Окрім економічних причин інноваційне оновлення галузі є необхідним також з огляду на екологічний аспект розвитку металургії. Необхідним є впровадження на українських підприємствах маловідходних та безвідходних технологічних процесів, удосконалення методів утилізації шкідливих речовин, а також комплексного використання природних ресурсів [1].

Ще однією проблемою металургійного комплексу України, що знижує його інвестиційну привабливість, є

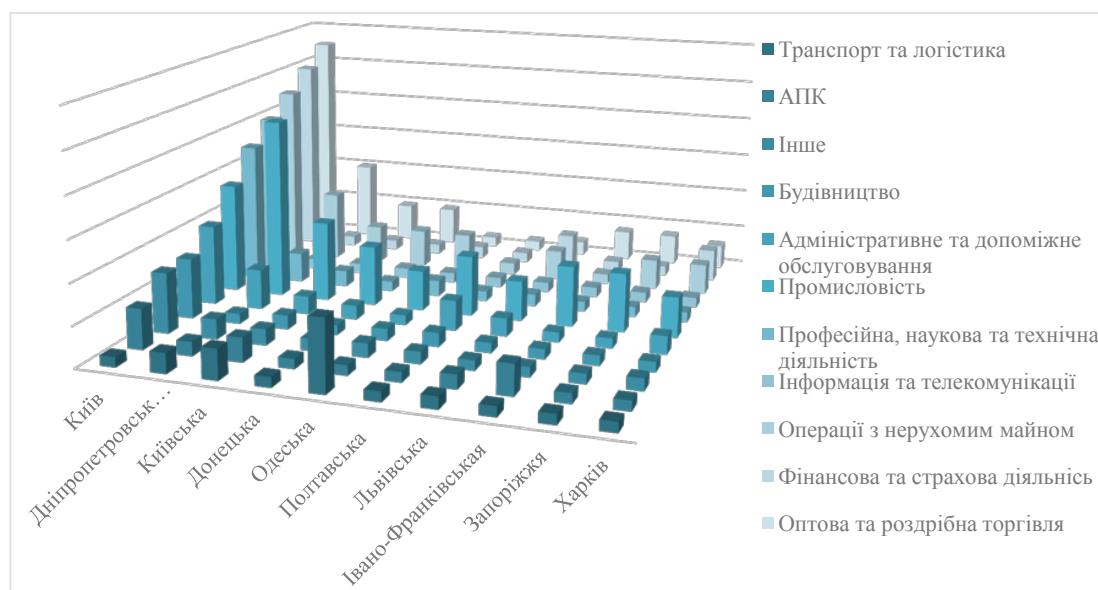

Рис. 4. ПІВ у 10 найрозвиненіших регіонах України

нерозвиненість внутрішньогалузевої та міжгалузевої кооперації, яка у результаті обумовлює незбалансованість виробництва, зростання вартості та зниження якості сировинних ресурсів, а також спричиняє недостатнє використання потенціалу внутрішнього ринку споживання металургійної продукції, суттєво уповільнюючи та знижуючи ефективність інвестиційних процесів у галузі.

Також важливим та необхідним завданням є виокремлення проблем та перспектив залучення ПІІ у металургійну галузь, для того щоб зрозуміти які саме заходи потрібно буде вжити для реалізації прибуткової інвестиційної діяльності (табл. 3).

Вирішення розглянутих проблем є ключовим завданням уряду у контексті підвищення інвестиційної привабливості металургійної галузі України. Окрім цього, доцільним є також забезпечення іноземним інвесторам можливості придбання необхідного для інноваційного оновлення виробництва обладнання за кордоном. Для цього необхідно звільнити від сплати ввізного мита та ПДВ при ввезенні в Україну сировини, устаткування, обладнання, комплектуючих та інших товарів, які не виробляються в Україні, але необхідні для виконання інноваційного проекту, зокрема у високотехнологічній сфері.

До ключових заходів, які можуть бути впроваджені в Україні з метою підвищення інвестиційної привабливості металургійної галузі, належать створення пільгових умов для імпорту інноваційного устаткування, запровадження інвестиційно-інноваційного податкового кредиту щодо

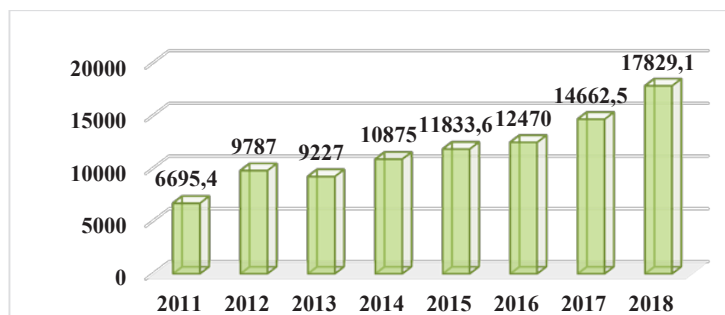

Рис. 5. Обсяг ПІІ у металургійно-обробну галузь України

Джерело: складено автором на основі [3]

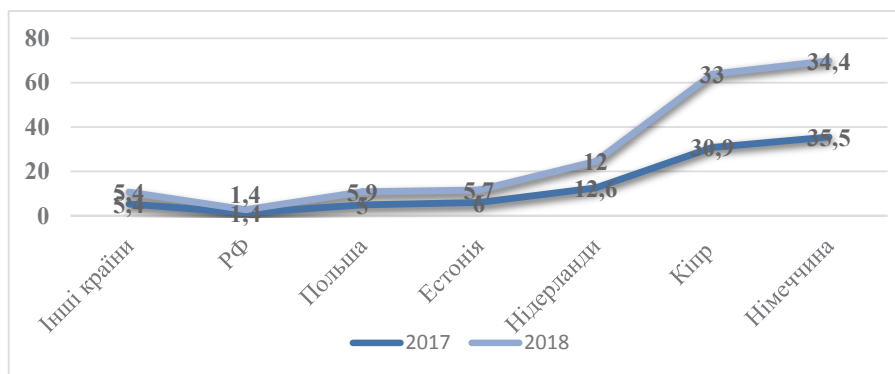

Рис. 6. Географічна структура прямих іноземних інвестицій в металургійну галузь України у 2017–2018 рр., (дані у %)

Джерело: складено автором на основі [7]

сплати податку на прибуток та реалізація державної програми з розвитку банківського кредитування інноваційної діяльності металургійних підприємств. Відновлення металургії паралельно з відновленням машинобудівних підприємств також сприятиме новим надходженням та подальшим інвестиційним можливостям.

Таблиця 3

Проблеми та перспективи залучення ПІІ у металургійну галузь України

Проблеми	Перспективи
Нерозвиненість інструментів розвитку внутрішнього потенціалу регіонів, а саме регіональних стратегій.	Металургійна галузь в Україні є бюджетоформуючою сферою економіки
Падіння обсягів залучення іноземних інвестицій унаслідок погіршення соціально-економічної ситуації в країні та зниження інвестиційної привабливості регіонів Сходу України через бойові дії.	Паралельне відновлення металургії та супутніх галузей та підприємств також сприятиме новим надходженням та подальшим інвестиційним можливостям
Неефективність корпоративного управління та корпоративної соціальної відповідальності.	Галузь забезпечує значну кількість робочих місць у найменш розвинутих регіонах країни.
Нерозвиненість внутрішньогалузевої та міжгалузевої кооперації, стає причиною незбалансованості виробництва, зростання вартості та зниження якості сировинних ресурсів, а також спричиняє недостатнє використання потенціалу внутрішнього ринку споживання металургійної продукції.	Підвищити інвестиційну привабливість металургійної галузі України можна за рахунок створення пільгових умов для імпорту інноваційного устаткування, запровадження інвестиційно-інноваційного податкового кредиту щодо сплати податку на прибуток та реалізації державної програми з розвитку банківського кредитування інноваційної діяльності металургійних підприємств.
Металургійна галузь є неекологічною для оточуючого середовища та ресурсовичерпною, потребує відновлення та впровадження інновацій.	Необхідність реалізувати заходи щодо інтенсифікації залучення у галузь іноземних інвестицій це допоможе у подоланні технологічної відсталості, високої енерго- та ресурсоємності, низької екологічної ефективності, та підвищить попит на українську продукцію на зовнішніх ринках
Нераціональність розподілу ПІІ, що призводить до їх низької віддачі. Через нерівномірний розподіл інвестицій неможливо досягти успіху в економічному розвитку.	

Джерело: розроблено автором на основі [10]

Висновки та перспективи подальших досліджень. У роботі досліджено фактори, причини та наслідки ПШ України, визначено у чому полягає привабливість іноземних вкладень у економіку держави та розглянуто динаміку обсягів усього внутрішнього та зовнішнього інвестування з країнами-вкладниками. Зазначено, що найбільша кількість залученого капіталу за останні роки надійшла до України з країн ЄС. Також, знайдено шляхи для покращення інвестиційної діяльності та загального інвестиційного клімату, головними з яких є: забезпечення іноземним інвесторам можливості придбання необхідного обладнання за кордоном; звільнення від ввізного мита та ПДВ ввезеної в Україну сировини, устаткувань, обладнань, комплектуючих та інших товарів, що є не обхідними для діяльності у інноваційних проєктах; створення пільгових умов для імпорту інноваційного устаткування, запровадження інвестиційно-інноваційного податкового кредиту щодо сплати податку на прибуток та реалізація державної програми з розвитку банківського кредитування інноваційної діяльності металургійних підприємств. Залучити у інвестиційну діяльність вище перелічені процеси, також, необхідно для покращення і підтримання вну-

трішньої та зовнішньої ситуації з процесом капіталовкладення. Проаналізовано територіальне розміщення іноземного капіталу на території України, що призвело до виявлення найпривабливіших для інвестування регіонів (Дніпропетровська, Київська, Харківська області), та виокремлено найбільш фінансово-вигідні галузі, такі як транспорт та логістика, різні види промисловості, агропромисловий комплекс та оптово-роздрібна торгівля.

Особливу увагу приділено розгляду привабливості інвестування у металургійну галузь промисловості, виявлено позитивні та негативні фактори, проблеми та наслідки такого капіталовкладення для України та її капіталовкладників. Також, необхідним було виявлення та вирішення низки проблем, що заважають залученню ПШ до металургійної галузі регіонів країни та запропоновано шляхи їх вирішення. Зроблено висновок, що вирішення цих проблем можливо досягти завдяки злагодженій роботі уряду та прийняття низки реформ стосовно розвитку і підтримки металургійної галузі. Така злагоджена діяльність не тільки допоможе у вирішенні проблем інвестування окремої галузі, а й усіх сфер, що потребують підтримки закордонних інвесторів, та водночас, підвищить інтерес тих самих інвесторів у співпраці з Україною.

Список використаних джерел:

1. Ершов М. Про фінансові механізми економічного зростання / М.Ершов // Питання економіки. – 2002. – № 12. – С. 4-16.
2. Eurostat [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tipsii10>
3. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Маркевич К.Л. Поточний стан та перспективи прямого іноземного інвестування в економіку України / К.Л. Маркевич. Науковий вісник Мукачівського державного університету, 2015 № 2(4), Ч. 1, с. 249-254.
5. Огляд світової економіки. Умови ведення бізнесу змінюються: наші прогнози на 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.pwc.com/en_UA/ua/
6. Хижняк О.С. Сучасний стан металургійних підприємств України: проблеми і перспективи розвитку [Електронний ресурс] / О.С. Хижняк // Молодий вчений. – 2017. – № 5(45). – С. 762–767. – Режим доступу: <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/5/170.pdf>
7. Кулицький С. Українська чорна металургія: стан, проблеми, перспективи [Електронний ресурс] / С. Кулицький // Україна: події, факти, коментарі. – 2016. – № 5. – С. 44-65. – Режим доступу: <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2016/ukr5.pdf>
8. Сайт Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>
9. Сиденко В.Р. Глобализация – европейская интеграция – экономическое развитие: украинская модель. Глобализация и экономическое развитие. – К.: Феникс, 2008. – С. 100.
10. Пріоритети інвестиційного забезпечення структурних реформ у промисловості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/strukt_ref-1c985.pdf

References:

1. Ershov, M. (2002). Pro finansovi mekhanizmi ekonomichnogo zrostantia [On the financial mechanisms of economic growth]. Pytannia ekonomiky – Economic question, 12, 4-16 [in Ukrainian].
2. Eurostat. Retrieved from: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tipsii10> [in English].
3. Derjavnja slugba statistiki [State Statistics Service]. ukrstat.gov.ua. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
4. Markevich K.L. (2015) Potochniy stan ta perspektivu pryamogo inozemnogo investuvannia v ekonomiku Ukraini [The current model of the prospect of direct foreign investment in the economy of Ukraine]. Science News of the Mukachiv State University. 2(4), Vol. 1, pp. 249-254 [in Ukrainian].
5. Ogljad svitovoi ekonomiki. Umovi vedennia biznesu zminuutsia: nashi prognozi na 2013 r. [Inspection of the economy. Understand the knowledge of business: our forecasts for 2013]. (n.d.). pwc.com Retrieved from: http://www.pwc.com/en_UA/ua/ [in English].
6. Khignyak O.S. (2017) Suchasniy stan metalurgiynih pidpriemstv Ukraini: problemy i perspektivy rosvitku [The current mill of metallurgical enterprises of Ukraine: problems and prospects of development]. Naukovii visnyk – Young scientist, 5(45), 762-767. Retrieved from: <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/5/170.pdf> [in Ukrainian].
7. Kulickiy S. (2016) Ukrainaska chorna metalurgiya: stan, problemy, perspektivy [Ukrainian ferrous metallurgy: state, problems, prospects]. Ukraina: podii, fakty, komentari – Ukraine: events, facts, comments. 5, 44-65. Retrieved from: <http://nbuviap.gov.ua/images/ukraine/2016/ukr5.pdf> [in Ukrainian].
8. Sait derjavnoi slujbi statistiki [State Statistics Service of Ukraine]. ukrstat.gov.ua. Retrieved from: <http://ukrstat.gov.ua/> [in Ukrainian].
9. Sidenko V.R. (2008) Globalizaciia – evropeiskaia integraciia – ekonomicheskoe razvitie: ukrainskaia model [Globalization – European integration – economic development: the Ukrainian model.] Globalizaciya i ekonomicheskoe razvitie – Globalization and economic development. Kyiv: Fenix [in Russian].
10. Prioritety investytsiynogo zabezpechennia strukturnykh reform u promyslovosti Ukrainy. [Priorities of investment support for structural reforms in Ukrainian industry]. (n.d.) niss.gov.ua. Retrieved from: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/strukt_ref1c985.pdf [in Ukrainian].